

Värmdö kommunfullmäktige

2013-03-27

Motion

Medborgargaranti och beredskap för friskolors etablering i Värmdö kommun

Värmdö har en av regionens högsta kommunalskatter. Samtidigt upplever invånarna att de inte får valuta för sina skattepengar. Den styrande Värmdökoalitionen (M, FP, KD och MP) har inte förmått identifiera och stoppa läckaget av kronor. Till råga på allt begår majoriteten misstag efter misstag och kastar stora summor pengar i sjön. Det handlar om borgensåtagande i idrottsanläggningar utan säkerhet, kostsamma utredningar som aldrig tas tillvara och nya dyra skolbyggnader trots att det finns överskott.

Kommunen gör överskott, men förmår trots det inte ge invånarna rimlig service för sina skattekrönor, eller använda pengarna för att höja kvaliteten inom skola, barnomsorg och infrastruktur.

Vi i den socialdemokratiska gruppen har inget emot privata utförare av vissa kommunalt finansierade tjänster.

Vi tycker däremot inte att det är självklart att produktion av samhällstjänster går att jämföras med rationell industriproduktion av varor, som till exempel bilar. Konkurrens är bra för ständig utveckling av varor och tjänster. Om ingen vill köpa, upphör verksamheten.

Den enskilt viktigaste faktorn för egen livskvalitet och god, hållbar samhällsutveckling är en bra utbildning. Vi socialdemokrater vill ha en skolgång på lika villkor. Vår skola uppmuntrar lärande, ansvarstagande, kreativt och självständig tänkande. Svenska skolor ska arbeta för demokratiskt engagemang. När alla växer och når framgång, vinner helheten mer än summan av delarna. Ett samhälle som förenar individualismens drivkrafter med allmännyttans vinster, blir starkare än egennyttans och förtryckets samhällen. Färsk

forskning visar att socialdemokratiska samhällen, som utjämnar skillnader mellan människor, är mest framgångsrika.

Vi har inte råd att spela rysk roulette med våra skolbarn. Vi har inte råd att vara oansvariga med skattemedel. Vi har inte råd att inte effektivt utnyttja varje tillgänglig krona för en bättre framtid.

Kloka incitament är ett sätt att skapa samma effekt som marknadsmässig konkurrens. Fast utan de negativa konsekvenserna av sämre samhällstjänster när kommunen hela tiden måste anlita den som erbjuder tjänsten till lägsta kostnad.

Kommunen har alla skyldigheter enligt olika lagar att erbjuda sina invånare skola, vård och omsorg. De privata utförarna kan plocka russinen ur kakan, utan att behöva ta ansvar för helheten. Går en friskola i konkurs eller lägger ner sin verksamhet, måste kommunen erbjuda de strandsatta eleverna skolgång. För att kunna göra det måste kommunen hela tiden ha beredskap i sin budget för att hantera den stora kostnad sådana åtgärder innebär. Tidigare fanns ett skolpliktsavdrag om 5% i kommunen för att kompensera för detta uppdrag.

Den riskpremien dras inte av på friskolornas elevpeng. Friskolor får nämligen inte missgynnas när skolpengen fördelas. Däremot går det bra att missgynna kommunernas skolor. I Värmdö tas denna riskpremie ur verksamheten och skulle ha kunnat gå till annat.

De riskpremier som kommunen ständigt tvingas fondera ska inte behöva belasta skattebetalarna, menar vi i den socialdemokratiska gruppen.

Ingen kommun får själv besluta om vilken aktör som ska beviljas tillstånd att bedriva skola i en kommun. Det är staten som beslutar om tillstånd. Kommuner får bara yttra sig vid nya ansökningar från friskolor om man anser att verksamheten påverkar kommunen negativt.

För att skydda medborgarnas skattepengar från ekonomiskt oseriösa aktörer, bristfällig kvalitet och överetableringsrisker i kommuner, föreslår vi i den socialdemokratiska gruppen att förvaltningen tar fram ett förslag på system för att kvalitetsgranska ansökande huvudmän.

Vårt förslag går ut på att om ett antal baskrav inte är uppfyllda, kan tjänstemännen direkt avstyrka tillståndet. Om de är uppfyllda ska ärendet lyftas till nämnderna för bedömning.

Vi anser att detta är ett relativt enkelt och kvalitetssäkert sätt att ge medborgarna bättre valuta för sina skattepengar. Motsvarande metodik används i dag inom ramen för offentlig upphandling av tekniska tjänster. Vi anser att ett sådant system även borde kunna tillämpas på samhällstjänster.

Det ökar transparensen i beslutsfattande, minskar risken för kostsamma räddningsaktioner och gör den politiska hanteringen mer effektiv.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige:

1. att ta fram ett system för kvalitetsgranskning av fristående skolhuvudmän som vill etablera sig i kommunen för att garantera lägsta möjliga risk för medborgarnas skattepengar, ge de sökande huvudmännen/bolagen tydliga, enkla och transparenta regelverk att förhålla sig till redan vid sin planering av en ansökan om etablering i Värmdö kommun, genom att bedöma:

a) ekonomiska baskrav (såsom soliditet, likviditet, skuldsättning, resultat, historik, ekonomisk brottslighet, ägandeförhållanden, skattebetalningshistorik, med mera) som visar på aktörens bärighet och en budget för de kommande tre åren,

b) kvalitetsmässiga baskrav (såsom lärartäthet, lärarbehörighet, resultat på nationella prov, föräldranöjdhet, omfattning av elevhälsoteam, arbete med elever i behov av särskilt stöd, omfattning av studie- och yrkesvägledning, med mera), som visar på aktörens kvalitet och kompetens

c) kommunala baskrav (såsom profil på verksamheten i förhållande till befintliga, antal redan etablerade verksamheter, geografisk placering, upptagningsområde, befolkningsprognoser, med mera).

2. att ta fram ett system för fondering av riskpremier från fristående aktörer som faller ut till kommunen vid upphörande av fristående aktörs verksamhet (till exempel men inte begränsat till konkurser, flytt, nedläggning)

3. att redovisa en lösning för en etableringsfond med kommunala medel där nystartade, fristående aktörer kan ansöka om lånefinansiering för att hantera sina riskpremier då övriga krav förutom de ekonomiska är uppfyllda för att kvalificera sig för etablering i kommunen.

Annika Andersson Ribbing (S)

Christer Hedberg (S)

Ann- Kristin Särnbrink (S)

Jakob Fritzell (S)

